

Warszawa, dnia 18 grudnia 2013 r.

Poz. 358

Departament Wychowania i Promocji Obronności

**DECYZJA Nr 393/MON
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 18 grudnia 2013 r.

**w sprawie zasad organizowania i funkcjonowania
sal tradycji w resorcie obrony narodowej**

Na podstawie § 1 pkt 7 lit c i d oraz § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426), w celu unormowania funkcjonowania sal tradycji w resorcie obrony narodowej, ustala się, co następuje:

1. Sala tradycji, zwana dalej „salą”, jest organizowana w jednostce wojskowej. Sala jest miejscem gromadzenia i ekspozycji pamiątek, dokumentów oraz materiałów związanych z dziejami i symboliką jednostki wojskowej. Dopuszczalne jest organizowanie wspólnej sali w ramach garnizonu lub kompleksu wojskowego.
2. Ilekroć w niniejszej decyzji jest mowa o jednostce wojskowej należy przez to rozumieć jednostkę wojskową, o której mowa w art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.¹⁾), a także komórkę organizacyjną Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkę organizacyjną resortu obrony narodowej.
3. Sala jest obiektem szkoleniowym oraz miejscem organizacji przedsięwzięć przewidzianych w Ceremoniale Wojskowym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanym dalej „ceremoniałem wojskowym”. Sala, w zależności od specyfiki i potrzeb jednostki wojskowej, może składać się z:
 - 1) jednego lub kilku pomieszczeń ekspozycyjnych;
 - 2) pomieszczenia audiowizualnego lub wykładowego;
 - 3) izb pamięci organizowanych w pododdziałach jednostki wojskowej;
 - 4) ekspozycji plenerowych sprzętu wojskowego;
 - 5) wystaw czasowych.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101,1407 i 1445 oraz z 2013 r. poz. 852 i 1355.

4. Decyzję o zorganizowaniu lub modernizacji sali podejmuje:
 - 1) dowódca (dyrektor, szef, komendant) jednostki wojskowej, zwany dalej „dowódcą jednostki wojskowej”, w przypadku organizacji sali w jednostce wojskowej;
 - 2) dowódca garnizonu, na wniosek dowódców jednostek wojskowych dyslokowanych w garnizonie (kompleksie wojskowym), w przypadku organizacji sali w garnizonie (kompleksie wojskowym).
5. Wybór pomieszczenia lub pomieszczeń na salę powinien gwarantować dogodny dostęp odwiedzającym oraz bezpieczeństwo przechowywanych zbiorów.
6. Nakłady związane z funkcjonowaniem sal pokrywają dowódcy jednostek wojskowych w ramach posiadanego budżetu.
7. Sposób zorganizowania, utrzymania i wykorzystania sali podlega ocenie w czasie inspekcji i kontroli problemowych jednostki wojskowej.
8. W sali należy wyznaczyć miejsce reprezentacyjne, w którym powinny odbywać się przedsięwzięcia przewidziane w ceremoniale wojskowym. W tym miejscu eksponuje się:
 - 1) godło państwowe i barwy narodowe;
 - 2) sztandar jednostki wojskowej lub jego zdjęcie z czytelnymi elementami graficznymi i napisami;
 - 3) wizerunek i biogram patrona jednostki wojskowej;
 - 4) ordery i odznaczenia nadane jednostce wojskowej;
 - 5) źródła tradycji (akt ufundowania i nadania sztandaru, decyzje w sprawie: przejścia dziedzictwa tradycji, wprowadzenia odznaki pamiątkowej, odznaki absolwenta, oznaki rozpoznawczej, proporczyka na beret, godła jednostki lotniczej lub okrętu, nazwy wyróżniającej, święta jednostki wojskowej);
 - 6) symbolikę jednostki wojskowej (wizerunki: odznaki pamiątkowej, odznaki absolwenta, oznaki rozpoznawczej, proporczyka na beret, godła jednostki lotniczej lub okrętu).
9. W innych miejscach sali eksponuje się:
 - 1) nagrody i wyróżnienia otrzymane przez jednostkę wojskową lub jej pododdziały;
 - 2) materiały dokumentujące najważniejsze wydarzenia z życia jednostki wojskowej;
 - 3) uzbrojenie i umundurowanie związane z tradycjami i historią jednostki wojskowej (broń palną, amunicję oraz inne środki bojowe po pozbawieniu ich cech użytkowych);
 - 4) zdjęcia i dokumenty archiwalne lub ich kopie związane z dziejami jednostki wojskowej;
 - 5) zdjęcia lub utwory plastyczne przedstawiające dowódców jednostki wojskowej;
 - 6) zdjęcia zasłużonych żołnierzy i pracowników wojska;
 - 7) utwory plastyczne przedstawiające współczesny charakter lub tradycje jednostki wojskowej;
 - 8) materiały dokumentujące współpracę jednostki wojskowej ze środowiskiem cywilnym, a w szczególności z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi;
 - 9) inne materiały związane z tradycjami, historią jednostki wojskowej oraz regionem jej stacjonowania.

10. W sali przechowuje się kronikę jednostki wojskowej.
11. Nie wyeksponowane w sali materiały i dokumenty stanowiące zapis historii jednostki wojskowej, w szczególności zdjęcia, klisze fotograficzne, filmy, taśmy wideo, nagrania dźwiękowe, albumy, pisma okolicznościowe, relacje byłych żołnierzy, przechowuje się w wyznaczonym przez dowódcę pomieszczeniu lub magazynie.
12. Najcenniejsze eksponaty, ze względu na ich wartość historyczną, powinny być zabezpieczone przed utratą, zniszczeniem lub rozproszeniem.
13. Ustala się następujący sposób prowadzenia ewidencji gromadzonych zbiorów:
 - 1) wszystkie eksponaty są ewidencjonowane w „Księdze inwentarzowej sali tradycji jednostki wojskowej” lub „Księdze depozytowej sali tradycji jednostki wojskowej”;
 - 2) ponadto eksponaty o szczególnej wartości historycznej ewidencjonuje się w oddziale gospodarczym na koncie księgowym „Dzieła sztuki i eksponaty muzealne”, zgodnie z ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613).
14. Eksponaty gromadzone i przechowywane w sali powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub rozproszeniem.
15. Nadzór merytoryczny nad salami pełni komórka organizacyjna Ministerstwa Obrony Narodowej właściwa do spraw edukacji obywatelskiej i tradycji orężnych. Za merytoryczne funkcjonowanie sal w jednostkach wojskowych odpowiadają szefowie struktur zajmujących się edukacją obywatelską i tradycjami orężnymi, którzy wnioskuje do właściwego przełożonego o wyznaczenie nieetatowego kustosa sali. W jednostkach wojskowych, w których nie ma wymienionych wyżej struktur oraz w garnizonach, dowódca wyznacza nieetatowego kustosa sali odpowiedzialnego za jej funkcjonowanie.
16. Działalność szkoleniową w zakresie przygotowania merytorycznego nieetatowych kustoszy sal prowadzi Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej.
17. Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania sal określa „Poradnik metodyczny dotyczący organizowania i funkcjonowania sal tradycji w resorcie obrony narodowej”, opracowany przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej.
18. W przypadku likwidacji sali na skutek rozformowania jednostki wojskowej, jej dowódca powołuje komisję w celu sporządzenia protokołu, w którym zamieszcza się opis stanu zachowania i wykaz zbiorów podlegających zagospodarowaniu lub wybrakowaniu. W składzie komisji powinien uczestniczyć przedstawiciel nadrzędnej jednostki wojskowej oraz muzeum wojskowego nadzorowanego przez Ministra Obrony Narodowej.
19. Zagospodarowania zbiorów dokonuje się w następujący sposób:
 - 1) w przypadku przejęcia dziedzictwa tradycji rozformowanej jednostki wojskowej przez inną jednostkę, zbiory przekazywane są do jej sali.
 - 2) w przypadku braku możliwości zagospodarowania zbiorów w sposób określony w ppkt 1, stosuje się zasady:
 - a) eksponaty o szczególnej wartości historycznej przekazywane są do muzeów nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej,
 - b) pozostałe eksponaty przekazywane są do innych sal jednostek wojskowych lub cywilnych placówek muzealnych i oświatowych.

20. Wybrakowania zbiorów dokonuje się w przypadku, gdy z uwagi na znikome znaczenie dla dziejów jednostki wojskowej lub symboliki wojskowej oraz znaczny stopień uszkodzenia nie przedstawiają żadnej wartości historycznej i w związku z tym nie powinny być przedmiotem dalszej ekspozycji.
21. Protokół, o którym mowa w pkt 18, zatwierdza dowódca jednostki wojskowej, który następnie wraz z kroniką jednostki wojskowej oraz inną dokumentacją jednostki wojskowej podlega przekazaniu do właściwego archiwum wojskowego.
22. Traci moc decyzja Nr 229/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie zasad organizowania i funkcjonowania w jednostkach wojskowych sal tradycji (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. Nr 11, poz. 124 oraz z 2009 r. Nr 24, poz. 271).
23. Decyzja wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

Minister Obrony Narodowej: *T. Siemoniak*